

Latweeschu Awise.

51. gaddagahjums.

No. 24.

Trefschdeendâ, 14. (26.) Juni.

1872.

Redakteera adreffe: Pastor Sakranowicz Luitthagen, pr. Frauenburg, Kurland.
Erfpedijia Besthorn f. (Meher) grabmatu bobde Zelgawâ.

Mahditajs: Wisjaunafahs sinas. Daschadas sinas. Keisars Pehteris I. tas Keelais. Sarkona sinmiba vee jublahm. Salla meshâ. Mikla. Preefsh ew. luteru palihfih. lahdes zc. Rabbihas un pietshu nigus. Studinafchanas.

Wisjaunafahs sinas.

Zelgawa. Stâ „Wald. sin.“ sinno, muhsu Kungâ un Keisars lihdî ar leelfirstu trobnamantineeku, wiina augtu laulatu draudseni un leelfirstu Wladimir Aleksandrowitschu 6. Juni pulksten 11½ wakkarâ nobrauzis us Maskawu. 7. Juni pehz pabeigtas deewakalposchanas Uspenfkas basniizâ Keisars noturreja par saldateem leelu munsterefchanu un tad lahdas 3 stundas pabija leelâ Maskawas isthabdê. Wakkarâ biijis us balles, ko Maskawas generalgubernatora f. dema.

Helsinforse 6. Juni. Pinnu semmes landags irr beigts. Tai 2. (14.) Juni us sinodes treppehm pulkst. 11. nolassija paluddinafchanu, par darba nobeigfchanu. Pehz noturretas deewakalposchanas luteru leelâ Nikolai basniizâ fanahza Keisara pils sahlê, fur Abowas erzbiskaps, kâ weddejs, Frantschu wallodâ runnu turreja un tad generalgubernators nolassija augsta Keisara rakstu, furrâ semmestehwâ pateizahs pee fapulzes kungeem par wiinu usihriagu darbu un fwehtibu wehl fawcem mihtecm Pinnu pawassfneecem. Waffara pee minns labba rahdahs; leetus netrubta un laits bij pastahwigi filts; pagahjuschâ nedetâ gan bij lahdas deenas, fur tif 7 grabdi bij siltuma, bet atmettas atkal driih stipri filts. Sahli weetahm jau plauj, rudst secds, rahzeni fanahkluschi, wisfur Deewa fwehtibu redjama.

No Berlins tohp sinnohts, ka Jesuiti effoht nodohmajuschî, ja teescham no Wahzsemmes taps israiditi, us Belgiji
R. S—z.

Pehterburga. Tas jaunais medallis, ko Keisara majestete ar paschu rohfu nolikka us Pehtera sahrku, tohp kâ aprakfihîts: Us weenas puffed irr redjams ta leela Keisara gihnis, us ohtras tee wahrdi: „Par peeminnu ohtram gaddu simtenim no Keisara Pehtera ta leela dsinshanas deenas.“ — „Mahz un redst;“ wisaplahret eet tas rakstis: „1672 — 30. Mai 1872 sem Keisara Aleksandra II. waldibas.“

No Maskawas raksta par Pehtera fwehticem un isthabdes awehtefchanu kâ: Kad nu pirmdeenas wakkarâ ta Pehtera laiwa, Kreewu flottes weztehwâ, ar gohdibu pawaddita un no uggunihm apspihdeta bij bahnufti awehta un ko nakti fur palihfih, tad ohtrdeenas rihta agrumâ tappa pee Jausas krasta no leelfirsta Konstantina fanemta un no masa damflugga wilka dands tuhstroscheem gawilejochu us flattocees us isthabdes juhwas leetu nodalku nowesta. Gais bij par wisfu no laifu flaidrs un jauts. Pehz noturretas deewakalposchanas Kreem basniizâ, Maskawas metropolihst pawaddihrs no erzbiskapeem un zitteem basniizas kungeem, leelfirstam klajt effoht, noturreja to eefwehtifchanas darbu pee isthabdes. Kamehr nu basniizfungi gabja

us isthabdes juhwas leetu nodalku, tad leelfirste brauzu pretti tai laiwai un awehdta to ar fawu damflaiwu. Us dohtu sismi 30 balti gebrhti matroschi uswilka laiwu augschâ un nostahdija us pakahpeni un tad fwehtifchanas darbs norikka. Gohda fargi, mundeerôs no Pehtera laikeem gebrhti, tappa nostahditi un palikka ay laiwu. Par to fwehtifchanas brihdi aiffanneja leelo-gabbalu rihteeni un pasudda tais tuhstroschlahrtigôs gawilefchanas balfôs. — Schi gohdinata laiwa irr ta, ko Pehteris tas leelais fawâ jaunibâ atradda fahdâ schkubni ewilktu un to eefwehtifschis likka fataifih un pahrlabboht un pats ar wiinu brauzâ pa Jausas uypi. Pehz tam ta tappa nowesta us Pehterburgu un ka pirmeklis no Kreewu fugeem palikka gohdâ glabhata; 1803. gaddâ, fur finite gaddu bij aistezesuschî, kamehr Pehterburgas pilsehts buhwehts, wiinu ar leelu gohdibu wilka atkal pee gaismas, un taggad 200 gaddu fwehtôs ar jo leelu gohdinafchanu.

Smiltenees zeen. mahzitajs R. Guleke, kâ raksta, effoht no Widssemes landaga par Widssemes skohlu utraugu (Schulrath) iswehlehst.
S.

Daschadas sinas.

No eelfschemehm.

No Wezumuischas 20. April sch. g. ay pusdeenu isjehlahs Biblat meshafarga mahjas istabâ ugguns, pee glabhifchanas bij atkeiguschees laudis no tahm netablahm trim Striggu mahjabm; te it nemannoht pee stipra wehja ugguns pabigahja arri us schihm trim mahjabm un nopohstija wiffas dsihwojamas kâ arri wirtschafstes ehkas, atstahja faimeneekus kâ arri kalpus, kas zitta mantu glahbdami paschi fawu pasandeja, pohstâ un nabadfibâ, ka nelaiwigee nesinnaja kury greestees; slahde irr gauscham leela, arri weens feewifschis zaur awdegfchanu fawu agru kappu atraddis — truhkums un bads nelaimigus spaida, lai gan palihdsiba no draudses un na' burgu draudsehm, arri no Lindes barona kunga von Gabn ar nandu un lahhibu irr fneegta, lomehr wehl gauscham dands preefsh schihm bes paspahnes buhdamam familijahm irr wajjadshgs. — Lai Deews atwerr draugu un nah'burgu fudis un rohkas, ka tee wehl tahlahf pehz eefwehtifchanas palihdi un arri pee buhwes palihdsigu rohlu fneedi un behdigus zaur fawu mihestibu pazilla un eeprezina! —rt.

No Randawas puffed 25. Mai. Newarram Dremu deewegân flaweht par tahdu jeuku un engligu pawassari. Wiewezgafre laudis ne-atminnahs tif agra un pastahwigi filta pawassara laizina peeredesuschî. Buhtu jadohma, ka mesh taggad labbu gabbalu us deenaswidus pufsi dsih-

wotum, tik agri labbiba, jahle un lohki pee mums pohschahs. Rudsi pee mums 19. Mai jau sahka seedeht. Ja tas ta arweenu uf preekschu ees, tad nau nelahds brihnume, ka ap wezzem Jahneem buhs rudsi plaujami. Muhfu apgabballa labbiba it labbi stahw. Kas stingrakä semmē pehrn rudden agraki fehjis, teem irr rudsi it teizami, fehbaku fehtee un leijas weetas irr gan tahdi panihkschi. Kweeschu it wiffur braungi no auguma. Sireni un aulās arri it lupli. Wiffi steidsahs schogadd agri meeschus feht. dohmadami, ka buhschoht agrs ruddenis. Ar feenu un ahsoltinu effam bagati. — 8. Mai nospehra sibbins pee Kandawas Lihgu muishas atlaistu soldatu. Swahrdenekds weenas mahjas sibbins zaur flurteni eespehris; no tam istaba un stallis nodegguschu. — Tai 20. Mai wehtra Brohzenē (pee Saldus) flehts juntu 60 pehdas tablu aifweeduft, sirgu gauna buhdu ar wiffu sirgu no kalna leijs eegahjusi un schluhnim weenu gallu noplehjusti. Kandawneekem un apfahrtjahm muishahm par leku labbumu no Mai mehnescha Kandawas pilsehtina pasta kantoris eetaifhts, jo lihds schim bij 4 juhdses tablu lihds Tullumu pehz pasta jajuhta. Pilsehtina eelas eesahla jau pehrn rudden bruggeht, taggad to paschu darbu dsenn muddigi uf preekschu, ka wiffas eelas un arri tirgus plazzis buhtu isbruggehts. Nahfoshä gaddä dohma wiffadä wihse arri titu pahw Abawu taifht. Almini, pleeni un bakki preeksch tam jau fadshti. Arri wehjlukturi no Nihgas apgahdati, lai warretu ruddena un seemas tumishas naktis eelas apgaismoht. Kandawas meschakunga zeemahle Fabian-Bianchi irr isflaweta dseedataja, kas preeksch neesen goddeem bij Pehterburga par operas dseedataja. Schi zeemahle jau pehrn gadd Tulluma un Kandawas basniza dseedaja, tapat arri schogadd tai 2. Mai Tulluma, tai 16. Mai Kandawa un tai 31. Mai Talsös. Genahlschana irr waj basnizai waj nabageem par labbu. — No Stuhru muishas pagasta scho pawaffari atkal lihds 190 dwehfeles uf Kreewusemme aigahjuschas. Tai pulka arri 2 fainneeki, kas preeksch kahdeem gaddeem bij fawas mahjas par dsintu eepirkuschu.

Nihga. Preeksch negil nedetahm zeetuma ustraugam no kahda arestanta tappa isteikts, ka 15 zeetumneeki norunnajuschu un uf to fataisjuschees, ka warr isbehgt. Un bij arri wifs taifniba, pa laimi to nakti preeksch tam bij dabujuschu sinnaht. Bet nu atkal 1. Juni nakti 2 zeetumneekem tomehr isdewees isbehgt; Kahrlis Frankensteins no Leepajas un Frizz Petersohns no Suttenees irr no greesteem puzzi atfittuschu, dehtus pahrgreesuschu un zaur zaurumu islihduschu. No turrenes islahpuschi uf juntu, no ta atkal uf ohtra juntu un tahlahl, kamehr dabujuschu semmē nolaistees un aifbehgt. Lihds schim wehl nau rohka dabuti. (M. 3.)

Rä Nihgas Latweeschu beedriba sawä beedribas nammä Pehtera swehtkus swinnejusti, par to „Mahj. w.“ raksta ta: Nams bij ar meijahm, sakkumeem un pulkehms isgrefnohts, frohna lukteri un lohgi pilni ar swezzehm laifstijahs, teatera slattumes widdu bij zelta Pehtera ta leela bilde ar salku lohsheru frohni galwa, winnai weena puffe bij muhsu taggadeja wiffuschehliga Keisara un ohtra puffe

Keisarenes bilde. Swehtki eesahlahs pullsten 9. walfkara ar jauku musiki. Kad musikis apstahjabs, tad Beesbahrscha funks turreja runnu par Keisari Pehteri, peeminne dams wiina iszelschanohs un wiina darbus un beidscht fazzija: „Slawa lai irr Pehteram tam Leelajam zc.“ tad dseedataji dseedaja ihpafchi uf to faskandinatu flawas dseesmu uf Pehteri. Tad atkal usdseedaja muhsu Keisaram „Deews swehti Keisaru!“ Pehz tam Stahlberg k. turreja ihfaku runnu, kurrä tas usajzinaja, lai weesi ar labprahtigahm dahwanahm peepalidssetu pee juhwas fsholas zelschanas Pehtera 200tai dsimshanas deenai par peeminnu. Weesi uf to bij gattami un pasneedsa fawas dahwanas. Kad atkal bij musikis spehlehts un tautas dseemas jauki dseedatas, tad Gail k. runnu turreja. Pehz tam wehl Mahtera k. turreja garraku swarrigu runnu par Pehteri to leelo, par Latweeschu preekscheju un taggadeju dsihwoshanu un israhdijsa flaidri un gaischi, pehz ka Latweeschem jazenschahs un ka ja-isturrabs, ja grihb palikt par tabdu tautu, kahdai tai wajjaga buht un kahda buht ta kahrojabs. Pehz tam atkal tikka dseedahs no lohreem un wisbeidscht arri no wisseem kohpa weena ihpafchi uf scho deenu tautas meldina faskandinata dseesma. Tä arri te schee swehtki jauki un patihkami tikka noturrekti Latweeschu tautas garrä un wahrda. Pateizibas wisseem, kas pee scho swehtku isgahdashanas un puschkoshanas palidsjuschu!

Zehsis uf semlohpibas israhdischanu 4., 5. un 6. August irr nodohmajuschu arri fanemt un preekschä list dashadus gabbalus, kas ar muhsu fsholas buhschanu kohpa fa-eetabs; ka buhwiffes preeksch fsholas nammeem, smulki un glihti istaifitas ar flaidri isrehlinatu maffu, gabbalus no fsholas namma eelschligas eeriktes ka fsholas galbus, grahmatu plauktus, tahfeles, ehrgelites, masgashanabs eeriktes, wiffadas grahmatas un mahzibas leetas, kurras tahs labbakabs, semmes lohdes, seenas lautlahrtes, preeksch-rakstus un sibmejumus, lehtakabs un labbakabs tintes, papibru, griffeles, spalwas u. t. j. pr.

Leeseres un **Lasdohnes** dseedataji Lasdohnes basniza 24. Juni sawai basnizai par labbu grihb noturreht garrigu konzerti. (M. w.)

Wehl reis peeminnam, ka ar 1. Juli f. g. wezzai papihra naudai wehrtiba beidsahs; ja kas tahdu gabbalu sawä krahjuma atrohd, lai pasheidsahs to apmihl rentesa pret jaunu.

Kreewijas deenwiddus walfkara gubernas koleera fehtga weetu weetahm atkal kahjas. Turprettim par laukeem nahl labbas sinnas, jo pehz dauds nedeku faufuma un karstuma irr ap Mai widdu leetus papilnam nahjis, ta ka wiffi lauki atspirguschu.

Pehterburga. 21. Mai walfkara 4 bekkeru selki, kas zaur dshreeneem wiffi bij stipri eesilluschu, eedohmajabs braukt ar laiwu un braukt pa leelo Newku uf juhwas puffi. Gribbedami liktees no wehja dsihtees, sahka bronzeji sehgeles uswiilt, bet newaredami uf kahjahm drohschi nostahweht, sahka laiwu schuhpacht, ta ka schi apgahsabs un wiffi 4 uhdeni krittta. Pa laimi patlabban ap to laiku uf Selagin fallas gaddijabs buht Oldenburgas printscham

Mleksandram un Leichtenbergu herzogam Jurgam. Schee idfirduschi slichjezu faulfschanu kahpa libds ar polizmeisteru un dascheem zitteem offizeereem tuhda laiwâ un dewahs steigfchu us nelaimes weetu, kur tad arri matrosiâ Kolko iswilla weenu ais matteem fâkrdams no uhdens laiwâ; diwi pastarpam tappa ar prinfscha un herzoga palibdsibu laiwâ ewillti, zettorto isglahba Stefanetz f.

— **Pehterburgâ**, kas patte no Pehtera dšimmusti, Pehtera fwehtli it ihpafchi krahfschâi un jauki 30. Mai noswinneti. Abta agrumâ wiâ pilsehts bij pulku un jaukumu apgehribâ tehpees; no lohgeem un balkoneem pliwingjahs dahrgi dekki un karrogi. Bet wissu jaukumu jaukums bij Pehtera plazzis ar Pehtera peeminnas bildi. Nedscht, kâ tur wissi tee tuhftoschi lepnu saldatu fawâs riudâs stahweja, kâ ar fawcem mirdsedameem pawaddoneem patâ Kungs un Keisars atjahja, kâ to prozeffioni fonehma, kas no festungas nahza un wissi nu dewahs uf Zsaaka basnizu, un ta dseesma stanneja: „Kur flaweni re.“, kas wissu to griib aprakstiht. Arri wissi tee preefi, kas preelch laudihm bij fataisiti, isdewahs tohti jauki. Ap tahm 30 leelahm bildehm, kas israhdija gabbalus is Pehtera muhscho gahjuma, fahloht ar winna behna gaddeem un beidsotees ar to miblestibas darbu, kur winsch patâ nahwes breefwâs gahja zittus no slichfschanas glahbt griibedams, redseja kauschu pulku libds wehlam wakkaram.

no ahrsemehm. S.

Berline. Keisars Wilhelms schinnis deenâs brauz atkal uf Enjes wesselibas awoteem.

Franzija. Tjeram isdewees zur fawu runnu tautas fapulzes lungus uf to peedabuht, kâ pehz winna wehlefschanas peenehmuschi to jannu karra deenesta liffumu: 5 gaddi ihsta deenesta un 4 gaddi rezervâ un tad 9 gaddi wehl peederrecht pee walts armijas. Gan no daschahm puffedm griibbeja deenesta laiku ihfinahbt, bet Tjers ihseem wahrdeem atbildeja, kâ tad nemuhscham nepanahfschoht gruntigi cesiiprinatus tehwu semmes fargus; ja fapulze nebuhschoht wissumaf schohs 5 gaddus ihsta pilniga deenesta spreest, tad schim behdigam effoht ja-eeet no fapulzes sahles probjam. Kâ tad nu gan spreeda pehz prahta, bet to draudeschânu, no amata atstahbt, daudsi irr par taunu nehmuschi, jo negriib ne uf ko no presidenta ar warru littees speestees.

Parises lohpu aistahwu beedriba 2. Juni noturreja fawu gadda fapulzi. Weens beedribas lohzeelis dahwinaja beedribas kassei 20 tuhft. fr. ar to sinnu, lai no schihâs naudas intrreffehm tohpocht ihpafsch fargâ usurrehtis, kam uf kahda platscha, kur leelas grufmas labbad sirgi tohp rausiti un bendeti, buhs pahridarritajus rohlâ nemt. Dhtes lohzeelis irr cetaisijis schelastibas stalli preelch wezzeem sirgeem. Stary teem, kas fawâs lohpu miblestibas labbad tappa pagohdinati, bij arri weena wezza gaspashina, kas Parises aplehgereschânas laikâ kahdus 25 funnus bij no badda glahbusi un patti neweenu paschu ne-aisfahusfi, arri ne par dahrgu naudu nepahrdawusi zitteem, kas pehz teem laisijuschees. Til jau gan buhs pirzejus par lohpu mohzitajeem pasinnusi un par tahdeem, ko bade wehl ihsti nespeeda.

Rondonâ atbraukuschi wefôs, 16 lungi no tahlahs Afijas Birmas walts, ko turwenes kehninsch suhtijis, lai Englantes kehninoni apzeemo un ar schlinkibahm apdahwina. Winni uahluschi fawâ kuggi ar fawu Birmeeschu flaggi, eelch kurras wiinu lepnumâ, farkans pahws uf baltas grunts. Ta schlinkiba, ko nes, irr ar wissadeem dahrgumeem isgresnota rohlas spanga, no 7 mahrzinas fwarra, kas kehninenei gan patiks, ja tik nebuhtu tik nejehdfigi smagga, jo seewischlam tur irr ihsti ko zelt. Bet ko Birmeeschu pehz tahm prassa!

U **Jawa** fallas (pee Afijas) afg. mehnesi ugguns splahweja kalns leelu pohstu daarijis, tihrumus fanihzindams un arri dauds zilweku dšihwibas aishmendams. Irr gan schis gads tahds, kur pa mallu mallahm dabbas spehli wissadi plohsijuschees. S.

Keisars Pehteris I. tas Leelais

kâ winsch fawus pawalsneekus mohdinajis no garra tumfibas un kuhtribas uf garra mohdribu un tiklu strahdashanu. Decem. 13. 11—14.

Pahrleezinahs kâ bes flohlofschanas kauschu prahts tumsch kahds bijis paleek, winsch wispirmahf wissâs leelâs pilsehtâs eerikteja flohlas, kur augstmannu un kohpmannu dehlus flohloht daschadâs sinnaschanâs. — Kad kahdureis wez nofirmojis bajahs eedrohschinajahs Pehtera labbakai atfihfschânai pretti runnahbt teepdamees: „ap flohlahm nopuhletees effoht wiss darbs un wissa naudas tehreschana welti, jo Kreemi effoht fawadas sortes zilweki, winneem effoht gan galwas, bet tahs ne-effoht tahdas, kas gudribâ speh eelohptees,“ tad Pehteris tuhlin rittigi nomannija no kurras puffes schis prettibas wehisch puhsch. Winsch tuhlin ilaida pawehleschânu, kâ ikweenam kam 500 rubl. eenahfschanas par gaddu, buhs fawus dehlus flohla suhtiht, un teem buhs mahzitees lassiht, rakstiht, rekhnahbt, matematiku un ahrsemju tantu wallodas, ihpafchi franzisli, italislî un latinislî. Dehli kas leedsahs flohla eet un mahzitees, saudeja mantoschanas teesu un wezakeem liffums bahrgi aishleedsa, fawcem neklohlothem dehleem mantoschânu atstahbt.

Pehteris sinnadams kâ pee prahta apgaismoschânas pawalsneekem labbu grahmatu waijag, gahdaja lai no fweeschahm wallodahm tohp Kreemu wallodâ pahrtulkotas daschadas derrigas grahmatas, ko Moskawâ patâs pirmais drukkeris ar wahrdu Elias Kopjewitsch drukfaja. Zan 1563—1564 Zahra Zwon Woffiljewitscha laikâ bij weena grahmatu drukka, bet to ispohtija Tatari un Pohli Moskawâ celausdamees. — Pehtera waldischânas cesahlumâ, Kreemu wallodâ wairahf grahmatu neraddahs, kâ: jauna derriba un tizzibas grahmatas no fw. Zahna Chri-sostoma, no Basilija ta leela un no Gregorija. Par pasauligahm leetahm zittadu grahmatu nobij kâ ween Kreemu-semmes liffumu grahmata. — Zefschu Pehteris wissâs schihâs grahmatas zenija, tomeht ar tahm ween winna leeloi tantai, kurras garra spehli daudsi un daschadâ wihse kustinajami, mas warreja palihdscht. Ahrsemnes reisadams winsch dabuja eepasiht daschu labbu grahmatu

Hollandiski par luggu buhweschanas kunsti; Franziski, par krepostu buhweschanas kunsti; Wahziski, par walfsleetu sinaschanahm un geografiju u. t. j. pr. Schib's grahmata's wiasch lifla pabittulkoht Kreemu walloda. Bet pabittulkohtajem wiasch pawehleja, lai wiffus kunstu wahrdus aistahj nepahrzettus, tonni pascha walloda, kura tahs grahmata's rakhtas. No ta laika usnehma dandf sweschnus wahrdus Kreemu walloda. — Bes tahm peemintahm grahmatahm Pehteris pawehleja no Wahzu wallodas pabittulkoht: Arndt's wahres Christenthum, lubgshanas grahmata, un Comens Orbis pietas, pasoule, dabba un kunstes ar kofschahm bildehm, par skoblas grahmata.

Ehds Pehtera laikam pastahweja Kreemusemmē tas likums, la neweenam Kreemu jauneklam nebij brihw isreisoht us ahrsemehm. Pehteris nozehla scho likumu, jo wiasch to ne-eezeeta, kod jaunekli aistrasni tup bei darba, neeku dohmas perinatami, tadehl wiasch jauneklus skubbinaja lai tee isreiso us ahrsemehm, lai kustina sawus garra speklus un lai smellahs sapraschanu un gudribu pee mahzitahm taufahm.

Tahdeem tehweem, kas sawus deklus suktija us ahrsemju skoblahm, Pehteris parahdija sawu keisarijku labpatifschanu un tohs wezzakus, kas par saweem ahrsemme aillasteem behrneem noboschijaks, wiasch sinaja eedroschinahm un zerriba spirinahm, la winnu dekli pabrakluschi no augstahm skoblahm, teem wezzuma leelaku proeku lifs peedshwoht, ne la kod tee buhtu mahja palikluschi.

Ka jau agrahf effam peemianejuschi, Pehteris ahrsemmes buhdams apmelleja arri ewangeliskas deewakalposchianas un bij usmannihgs Deewa wahrdu klaustais. Winnam lohti patikka la mahzitaji spreddikhs laudihm tohs Deewa wahrdus gaischi isschahstija. No ahrsemehm pahreisojis, wiasch gribbeja lai preesteri arri tapot spreddikus salka sawahm drandsehm; bet te atraddahs kaweklis, la scho derrigu eerikteschanu nespehja iswest galla, jo starp preestereem leelakais pulks raddahs mas eemahziti wibri, kas grahmata tilween mahzeja la warreja bahniza missu lassihf. Tad nu schinni leeta Pehteram pirmais darbe bij, la wiasch Moskawa nogrunteja trihs preesteru skoblas (kollegiumus), kur mahzija wallodu sinaschanas un wiffas zittas mahzibas, kas pareisitziggeem preestereem jassin sawa amata.

Pehteris, kur ween tam gaddijaks, wiffai wiltibai un mahnu tizzibai turejahs pretti, gribbedams sawu leelu Kreemu tantu pazelt un prewest pee prahta gaismas.

Rohdureil, kod Pehteris isreisojis, atraddahs Moskawa kahds muhks islawedamees la tas nahzis no wezzas Greezijas. Wiasch eedshwotajem isfluddinaja, la winna glabbaschanā rohnahs dahrga manta — weens andella gabbalinsch no jumprawas Marijas kreffla. Tahdu isfluddinashanu eeklausohf gribbejahs wiffieem to dahrgu glihtumu redseht.

Tee ahrsemju wibri, kas Keisara deenesti Moskawa dshwoja, errojaks par tahdu rupju wiltibu un runnaja ar reeschchanu pret to wiltigu muhki. Bet dandf netrubka la teem tahda pateesiga un drohscha runnaschana buhtu

janoscheblo. Jo Kreemu augstmanneem un preestereem tas nepatikka, la ahrsemju wibri janzahs winnu tizzibas leetas. — Gijsti, bajabri, augsti un semmi speedahs scho dahrgu glihtumu stattiht, un muhks ar swehtu islikshanos, sinaja Moskawas eedshwotajem swehtibu pasluddinahm, winneem eeteidams, la weenigi Moskawas eedshwotajus wiasch atraddis por zeenigeem, teem scho dahrgu glihtumu peedahwaht. Wiasch pawehleja atnest prahmu blekka tranfu ar kwehlainahm ohglehm, lai pascham patriarcham flahf effam, schi swehta kreffla brihnuma spehku ware parahdiht. Basnizas tehwi panemm ais subreem to luppatinu un usleef us tahm kwehlainahm ohglehm. Wiffas azzis ilgojahs redseht to brihnuma spehku. Ohgles eepuhstas degin degg sillas leesmās, andella luppata stahm leesmahm pretti. Ohgles degg, kamehr isdseef, bet andella luppata weffela la bijuf. — Dfittas apbrihnoschanas atjpihd no skattitaju azzihm. Luppata tohw eefihf dahrgds lakkatds, aissnesta un nolifka sawa wreeta, pawaddita ar gawileschanu no leela tauschu pulka, no sifsteem, bajahreem un augstmanneem, kas muhki apdahwina ar pulku naudas, pee la arri nabadfni peemett sawus graffischus. Muhks spihdeht spihd, pagohdinahs no augstmanneem.

Pehteris, ne ilgi pehz scho, pahmahf Moskawa, un arri winna ausis no augstmannu muttehm atskann la brihnuma spehka slawa. Pehteris tublin nomannidams wiltibu, pawehleja, lai to luppata pee winna atnese. Wiasch to luppatinu apskattijis issauza: „To jan es doh-maju, la mahni un wiltiba juhs peekrapufsch! Jo masahf zilwef eemahzihf, jo leelakus brihnumus winna azzis tedf! Sinnat to, la tas muhks irr krahpneeks un wiltneeks, jo schi luppata ar sawu brihnumu spehku, par kahdu juhs to turrat, nau nefas zite, la ween andellis no alminu paweddeoneem. Scho almini sguz asbest, to zittahf turreja par rettu leetu starp Deewa radditahm leetahm, bet to taggad ahrsemmes deewegan atrohn. Amianta almini rohdahs asbests un irr schkeesnohts la linnu, to ware sawehryt par dshjahm un isauht par andellu, kas ugguni nefadegg, bet tilween baltahf isballinajahs. — Bagaidat tepat, kamehr atnahfu!“

To fazzijis Pehteris eegahja sawa kabinetē un isnessa rohka, asbest andella gabbalu, dandf leelaku par to apbrihnoto kreffla gabbalimu. Wiasch pawehleja, lai ilweens to nemm rohkas un apskatta. Turflahf wiasch pawehleja lai eenes tranfu ar kwehlainahm ohglehm, lai to andella gabbalimu usleef wirsu un lai ugguni pubsch, ta la ohgles dohd leesmu. — Tee puhta un puhta karstumu kurrinadami, bet andellis nefadegga. Wiffi fisti un bajabri stahweja muttes atplehtufchi brihnidamees. — Bet Pehteris us teem runnaja: „Kad juns ilweenam asbest alminu andella luppata wajag, tad es pawehleschu lai juns tahs atwedd no ahrsemehm. Un ja pilnigus krefflus gribbat, tad arri tahdus juns apgahdashu. Tee buhs dahrgati par linnu andella kreffleem, bet weffels duzzis til dandf nemalfahs, zil juhs adewufchi muhkim par to maso luppatinu. — Bet nu taisni gribbu sinahf, zil juhs tam muhkim malfajufchi?“

Tè wiffi apfaunoti nolaida azzis semjuv, un nelo ne atbildeja.

Keisars nefagaidijis atbildi, ohtrureis aschahf prassa. Nu teem no Pehtera ohtrahm dufwahm isbaaloteem bij ja-istahsta pehz patecfibas, la til un til leelu naudu no basnizu kapitala muhkis ismaksatu dabujis, bet tabs dah-wanas, lo firsi, bajahri, kophmanni un prasti lautimi winnam famettufchi, gan wairahf ne la ohtr til daudi isneso. Powirfchi rehkenohf, muhkis bij dabujis tildaudi naudas, la par to warretu feschus leelus luggus buhweht, wismasahf 2000 saldoteem uf wesselu gaddu apgehrtu un pahrtikku sagahdaht.

Taisnas dusmas eededees Pehteris runnaja: „Spreschat paschi, waj juhfu rohkas, las wiltigu muhki ar naudu apbehrufchas, buhtu dewigas man, juhfu Keisaram, kad es no jums prassitu naudu famest uf kahdu der-rigu eerikteschannu, ne ween jums, bet wehl juhfu behrneem un behrnu behrneem par labbu? Bet lai es juhs warretu pahreezinahf, la manna taisniba, tad es pawehlu, to blehdigo muhki tuhlin schurp atwest manna preefscha. Ge winnam gribbu rahdiht, tahda makfa tam, las mannus pawalstneekus eedrohschinajahs peekrahpt. Winnam buhs to naudas pulku, lo no jums istrahpis, wiffu atdoht, un tas tam muhkitim buhs tabs wisleelakohs jahpes.“

Lai nu gan uf ahtru rohku muhki melleja, tomeht to wairis ne-atradda, jo til lo dabujis dsirdeht, la Keisars pahibtrauzis Moflawo, winsch ar wiffu naudu bij slyppen aifbehdfis, kluffi preezadamees par labbu lohmu.

Daschadus mahans isahrdidams Pehteris pato la kristihahs waldneeks gohdaja Deewu un flubbinaja sawus pawalstneekus uf deewabijaschannu, las irr tas pamats wif-fas gudribas. — Jau no wezzu wezceem loikeem Kreewu semme pastahweja tas eeraddums, la pawalstneeki sawu Keisaru redsedami, preefsch winna jekhs krikta.

„Tahds gohds nahkabs Deewam ween!“ fazzija Peh-teris un islaida pawehleschannu, lai neweens pawalstneeks ne-eedrohschinajahs winnam, la zilwelam, Deewa gohdu parahdiht. Bet kad pawalstneeki tomeht wehl turrejahs pee wezzas eeraschas, tad winsch nospreeda assu strahpi ar pahrtagu zirteeneem, teem, las pret to islaisto pawehleschannu noseedsahs.

Kahdureis weens no augstmanneem dsihru gohda bij runnajiis Deewu saimodams. Pehteris to dabujis sannaht pawehleja to Deewa saimotaju faslehgt dseljes. Turklahf winsch fazzija: „Draklus zilwelus buhs faslehgt dseljes! Ja schis zilwels neubhtu traks, tad winsch neubhtu eedrohschinajees wifdaugstu Deewu saimoht, las arri winnu raddijis, un lam fpehla deewogan winnu uf weetas famaitahf.“ Zitti sawu draugu noschehdodami Keisaram luhgdamees stahstija, la schis grehls effohf notizzis peedsehrufcha prahta. Pehteris atbildeja: „Tad tas saimotais diwlahrtigu fohdu pelnijees; pirmo kahrtu par to, la winsch Deewa gohdu laupijis, ohtra kahrtu par to, la dsirdams prahtu saudejis!“ Pehteris pawehleja winnam mehli nogreest; bet kad daudi par winnu luhdsa, tad winsch scho bahrgu strahpi gan atlaida; bet pawehleja

winnu nosubhtihf uf Sibiriju pee gruhsteem darbeem. Jo Pehteris fazzija: „Tur winsch mahzisees Deewu luhgt; gruhst darbs un Deewa luhgschannu winnu ismahzihes sawu grehlu atsiht, un swehta Deewa preefscha pasemmotees!“

Zittureis par Deewa saimotajeem runnadams Pehteris fazzija ta: „Amsterdamo kahda dsihru weeta mau gaddi-jahs dsirdeht pahrgudrineekus, las no sawahm gudribahm uspubhti Deewa gohdu neezinaja. Tahdi zilweli, las leelabs gudrali effofchi ne la pats Deews, celsch la mehso wiffi dsihwojam un lustamees un effam — tee wehl nau mahzjufshees atsiht, la winni ar sawcem saimoschannas wahrdeem prahtigu zilwelu azzis wairahf nau, la mulki un gekki!“

Tadeht kad Pehteram newiffohf gaddijahs no zitteem dsirdeht, la weens no pascheem wisleelakeem firsteem, ar wahrdu Wassilij Melititsch Tatitschschew, par bibbeli un zittahm tizzibas mahzibahm saimodams runnajiis, winsch firstu aizinajiis preefscha uf to fazzija: „Es dsirschu no tewis brihnifskas leetas, lo no tewis, tahda wihra kahds tu, las labbas ffohlas ismahzihes, labprahf negribbetu tizzeht. Man zitti stahstijufchi, la tu ar sawu mehli, draugu starpa, labbi mahli issophbotees par swehteem raksteem un par tizzibas leetahm. Atbildi man, waj tas irr teef jeb ne?“

Tatitschschews nofarzis, stahweja la mehms Keisara preefscha, nesinnadams to atbildeht.

Bet nu Pehteris dusmas eededees uibrehja: „Waj tu tas teigallis, las ar sawu tschuhfku mehli mannu pawalstneeku firschu glihtumu apfplauj un apglohtimi!? Waj tu tas, las to mihibas saiti starp Deewu un manneem laudihm gribbi pufschu rant!? Waj tu tas eenaidneeks, las winneem apgrehzibu dohd!“

Un nu Pehteris fagrahba needru rohka, saimotajam usschoudams gar plezzeem, un fur zittur trahpidams uibrehja: „Sche tew, sche tew! Bet farges no schi brij-scha, la tu mannu pawalstneeku kreetnahm firbihm apgrehzibu nedohd! Jeb, lo tu dohma? Waj tapehz esmu ffohlas eezehlis, lai Deewa saimotaji un lauschu prahtu jauzeji tur audsejahs? No schi azzumirkta gan es tewi us-walteschu!“

Swehtdeenas bes wajadstibas strahdaht, bij sipri ail-leegts. Pehteram bij tahds fakkams wahrds: „Kas Deewu aismirft, las winna bauflus nezeena, las ar sawcem darbeem swehtibu nemantohs.“

Arri schinni leeta winsch pats bij par preefschismi sawcem pawalstneekem. Winsch isfwehtdeenas nahza basniza. Kas tihfcha prahta no deewakalposchannas atrah-wahs, tohs bahrgi fohdija. Wezceem Kreeweem pirmak-las bijuf tahda eerascha, la tee basniza sagahjufchi zits ar zittu farunnajufshees. Pehteris tahdu plufschleschannu bahrgi ailleedta un pawehleja eezelf draudles usraugus; lam par to bij jawakte, lai laudis neplufschel basniza. Pee basnizas durwihm farrajahs peekchdeta lahdiht, fur tam las plufschlejis, weens rublis strahpes nauda bij ja-celeel eelscha, nabageem par labbu. Prahtus lautimus lam nebij rublo, pahrmahzija turpat basnizas pagalmja ar pahrtagu zirteeneem, lai zitti to fohdibu reds un farga

fawu mohli. — Alessandra Newski basuzà winsch pawehleja peekalt pee pihlara kalladselsi, fur pluschikus aif kalteem par basuzas laiku peeflehdsa. Zaur tahdahm affahm fohdibahm pawalstneeki ismahzjahs ihfà laikà, Deewa namimà kluffi un meerigi isturretees.

Kad Behteram pa celahm brauzohf gaddijahs fastaptees ar tahdu preesteri, kas gahja flimneekam peenest fwehtu waklarinu, tad winsch no ratteem waj lamanahm islahpis gahja ar preesteri lihds, pee flimneeka un sinaja ar fawu keisarisku mutti wahjineeku eepreezinabt. Bet tahda eepreezinashana, wahju wahrguli wairahf eespehzi-naja, ne là dakteru sahles. Jo tee kas no flimnibas pazehlahs mehds fazzihf: „Nahwe nedrihsteja manni kaut, jo pats Keisars manni fargaja. Lai Deews winnam to atmalka!“

Bet là, là winsch pats ar fawu preekschfimi, Kreewus waddija us brahligu mihlestibu un lai tee pehz fawas atshfchanas gohdbihjigi Deewam kalpo, tàpat winsch brishwibu dewa lai tee ahrsemju laudis kas atnahfufchi Kreewusemine, pehz fawas atshfchanas Deewam gohdu dohd. Winsch teem eerahdija platschus fur Deewa nammus zelt, lai tee pehz fawas tizzibas fur Deewu warr peeluhgt gartà un pateeffbà, turklahf apfohlidams winnu tizzibu fargahf un usurrecht.

Tumscheem laudihm eerasta prahta tumfiba labbahf patihf, ne là prahta gaisma. Behteris bij pats tas pirmais, kas no Kreewu tautas garra azzihm atwilla noht to tumfchu dekki, lai tee mahzitohs staigahf pa apgaismota garra zffeem. Wiffi gaischa prahta zemitaji preezajahs par fawa Keisara warrenu darbofchanohs pee Kreewu tautas pa-ougstinaschanas. Bet Deewamschehl, fur raddahs zitti sleppeni eenaidneeki, kam labbahf patikka fuaust, wezzàs, tehwu tehwu tumfchàs eerashàs, ne là apgaismota garra dshwibà darbotees us preekschu. — Paschi niknalee prettineeki raddahs starp teem weztizigeem Kreewem, fo par Moskoneem fauza. Schee fawà tumfchà prahtà, fur ween warreja un spehja, spihfedami pastrahdaja wajashanas darbus, pee teem wihreem, fo Keisars bij ezehlis par lihdsstrahdneekem pee wiffadahm jaunahm eerikteschanahm, fawai walsti un pawalstneekem par labbu. Turklahf tee bij sleppen apwehrejuschees pret pascha Keisara dshwibu.

Kad Behteris kahdureif ar faweem ministereem runnas noturrejis, tohs atlaisdams, pehz fawa eeradduma pawaddijis atpalkat greeshahs us fawu kambari, tad weens fweeschineeks, kas preekschahle raddahs, steldsahs winnam palkat. Behtera fullainis to redsedams, tell fweeschineekam palkat, un to nolebris pee roklas lam prassa: kas winsch tahda irr un fo winsch gribb? Bet tas us to neklausdams, ranjahs no roklahm ahrà, gribbedams Keisaram palkat eet. Zaur to iszehlahs trohfnis. Behteris atgreekes prassa, fo tahds trohfnis apshme? Sweschineekam no ballehm pahmentam, iskritta no kullites, fo tas paduffe eespraudis nessa, garsch flaktera nassis. — Behteris prassa: „Kas tas?“ Sweschineeks baifis trihze-

dams newarreja neko atbildohf, bet Keisara preekschà patriht zekds. Behteris prassa: „Fo tu ar scho nass gribbeji darriht?“ Sweschu: atbild: „Gribbeju tewi nokaut.“ Behteris: „Kahdas wainas doht tu manni gribbeji nokaut? Waj es tew fo kaunu darriht?“ Sweschu: „Man ne! Bet es esmu weztizigis Kreews (Moskoneks) un esmu nahzis fawu tizzibas brahlu wahrdà. Tu muhsu tehwu tehwu eeraddumus isahrdi un muhsu tizzibu neezini. Un fo tu weenam no mums darri, to tu mums wiffseem darri. Es no faweem brahteem esmu israudsihts par atreebeju, un es newarreju atleegtees, man bij nahft.“

Sinnams, là scho kaundarritaju nosohdija. Bet Behteris pawehleja wiffseem Moskonekem, kas winna labbahm eerikteschanahm prettineeki bij, fwahrku muggurgabbalà eeschuht tschetrkantigu puadeltanu, puofarkanu drehbes gabbalu, lai pee schis shmes wiffi ustizigi pawalstneeki warr pasihf, fawa Keisara un walsts prettineekus.

Lihds Behtera laikam pastahweja Kreewem fawa ihpafcha laika rehknashana, jo teem jaunus gads eefahzahs ar 1mo Septemberi. Behteris gribbedams lai arri schinni leetà weenadiba nogruntejahs ar ahrsemju kautahm, pawehleja, lai ar 1mo Januarì jaunu gaddu eefahf. Arri schi pahwehrtishana daudseem nepatikka, jo schee neprahntneeki baidijahs, là Keisars effohf nodohmajis Kreewu tizzibu nihzinahf.

Ur astowpazmita gadda fimtena eefahkumu, islaida Behteris pawehleschanu, lai winna pawalstneeki, tàpat Moskawà, là arri zittàs pilsehtàs, fawus garrohs fwahrkus, kas lihds pat papehscheem steepahs, pahrmihj ar Wahju mohdes fwahrkeem, fo par Unguru apgebrbu fauza, prohti pagarra weste, kas sneedsahs lihds pawehderam, un ihfi fwahrki, lihds zelleem. Katrà pilsehtà us wahrteem karrajahs jaunus mohdes weste un fwahrki, fo ilweens warreja apskattihf un tahdus fewim list paschuht.

Kad papreeksch pasluddinahs laikis bij notezzejis, tad noliktà termina deenà, bij wiffseem buht apgehrbteem jaunus mohdes apgehrbà. Wiffseem kas Keisara preekschà nahja bij apgehrbtees Unguru apgehrbà, tàpat teefas lohzeekem un teem, kas zittòs frohna amatòs deeneja. Semneeki, Kasaki, Kalmuki un Tatari warreja gehrbtees là gribbedami. Kad Behteris dabuja dsirdeht, fo zitti, kam tahds jaunus mohdes apgehrbs nebij pa prahtam, sohlijuschi labbahf naudü malkahf, ne là schlihtees no eerasteem garreem fwahrkeem, tad winsch pawehleja lai tee wihri, kas ar garreem fwahrkeem nahja pilsehtà, wahrtòs no-mettahs zekds un lai walts saldati winneem uogreesch fwahikus lihds zelleem. — Jo Leclais Keisars gribbeja, lai winna pawalstneeki no eefsch- un ahrpuffes paleet mahzitahm tantahm lihdsigi, talab teem arri bahrsdas bij janoflutt, kas retti ween kahdam pa prahtam bij. Breesteereem un semneekem atkahwa, lai tee nature fawas bahrsdas, bet wiffseem zitteem pawalstneekem no zittahm dshwes kahrtahm, til tad ween waku dewa fawu bahrsdu natureht, kad tee simts rublus par gaddu, bahrsdas

naudu, nabageem par labbu eemalfaja. Kas tahdu nau-
du neschepja aismalfacht, tam nefas ne-attikka, kà bahrsdu
noskust, to winsch paglabbaja teem sawejeem peefohdina-
dams, lai kad winsch mirris, to wianam lihds eeleef
sahrkà. — Jebfchu semneekeem nebij aifleehts bahrsdu pa-
turreht, tomehr pa pilfehtas wahrteem eijoh, teem bij
jamalfsa weena kapeika bahrsdas nauda.

Woronefchas bajahri un senatori mibleja par wiffeem
jitteem waitahl fawas bahrsdas un illatrs malfaja pehz
liffumeem 100 rubl. nabageem par labbu, lai bahrsda pa-
leef ne-aistikka, jo arri fchee fawà behrnu prahtà dohmaja,
kà lihds ar bahrsdam teem buhfchoht ja-attstahj fawa tizzi-
ba un deewakalposhana.

Menschilows, kas fawu Keisara sabpatifchanu pelni-
jees, stahweja pagohdinahs augimannu kahrtà, eedroh-
schinajahs pats us fawu galwu schohs wihrus peepeschi
isbeedinahs, kà, kà tee tuhlin us weetas lausees fawas
bahrsdas noskust. Winsch leedeenas fwehtwakkara fuhthja
pee teem, luhgdams lai tee pee winna sanahs. Kad luhg-
tee senatori pascha leedeenas rihtà salassijufchees pee Men-
schilowa, tad winsch pee teem ismehginaja fawus johkus,
us teem runnadams kà:

Waj sinnat, kà juhfu stuhrgalwibu Keisara jau ap-
nizzis. Winsch zaur manni jums leef pawehleht, lai juhs
tuhlin fawas bahrsdas leelat noskust un apgehrbjatees
Unguru drehbès, bet tohs, kas wehl eedrohschinatohs
pretti teeptees, lai tuhlin aifuhthu us Sibirijs.

Tahdu isfluddinafchanu eeklausoh, stahweja fchee
wibri sabihjufchees, nesinnadami ko atbildeht; jo tee pehz
liffumeem bij fawu bahrsdas nau du us gaddu papreeksch
jau eemalfajufchi. Tee fawas isboiles wahrduis raustti-
dami, jebfchu nedrohschi, tomehr runnaja fawu taisnibu
aifstahwedami. Bet Menschilows us teem neklausidams
eebrehzahs: „Darrat, kas pawehlehts, ja ne, tad libit-
kas jau gattawas, kur juhs sehadinahs eekschà!“

Taggad tee, kà ar weenu mutti runnaja, fazzidami:
„Mehs fawu Keisaru pasistam, kà winsch nau wis tif
neschelihgs, muhs pret muhsu pabrleezinafchanu, no-
greest no muhsu tizzibas un turklah muhs peepeschi at-
fchirt no feewas un behrneem, bes kà papreeksch teem
ardeem' fazzijufchi.“

Menschilows falka: „Keisars irr schelihgs! Waj
bahrsda irr tizziba? Waj bes bahrsdas newareat palift pee
feewas un behrneem? Waj tas ko feewa un behrni mihl
waitahl nefas nau, kà ween ta bahrsda, jeb waj tas nau
pats tas wihrs, ko feewa mible, un pats tas tehws, ko
behrni zeenà un gohdà turr? Nau wis Keisara neschela-
stiba, bet ta irr juhfu stuhrgalwiba, kas jums scho ne-
laimi peewedd.“

Senatori wiffi pakriht jekds un weens no teem wezza-
kajeem falka raudadams: „Kungs, nemm muhsu galwas,
bet taupi muhsu bahrsdas!“

Menschilows falka: „Keisars nepraffa juhfu galwas;
winsch pawehlejis juhs fuhthit us Sibirijs, kad leedsatees
winna pawehleschanai pallausiht. Apnemmatees aschi,
ko gribbat darriht, firgi jau eejuhgti libitkas, tur tohs
neklausigohs sehadinahs eekschà!“

Schee wiffi atbild kà weenà muttè: „Kad Keisars
muhs fuhtha us Sibirijs, tad eefim; kad winsch pawehl,
lai muhsu galwas nemm, tad pallausigi tahs atdohsim,
tikween to luhdsam, lai pee galwahm atstahj muhsu
bahrsdas!“

(Us preekschu wehl.)

Sarkana flimmiba pee jubfahm.

Schi flimmiba nau lippiga, laut gan winna daschu-
reis daudsahm weenà kuhthi uskriht; juhjai ahda paleef sar-
kana, aste nokahrufees; juhka flchpjahs miggà, ne-ehd
un tif brihscheem drufku dserr, pallata stihwa, schohkles
kustinadama juhka taisahs weent un feekalas tezzina. Wee-
tahm ahda dabuhn tumfchus flekkus, brihscheem arri wiffa
paleef silla. Lohpus, kas ar schahdu kaiti bij aifgahju-
fchi pohstà usschlohschoht atradda ihpaschi wehderu lohti
fawainotu un usgahja masas fuhniinas, kas zaur kiberi
bij flaidri redsamas. Schahdas fuhnu fehllinas waffa-
ras laikà ar barribu eenemtas fahf wehderà kur peemestees
un augt. Ta wiffupirma sahle te nu irr aplaistifhana ar
aufstu uhdeni, pee stipri apfirguschahm il 5 waj 10 mi-
nutes, pee weglafi flimmahm il 1/4 stundu; bes tam irr
wehl lohti labs flisteeris ar aufstu uhdeni un wemjamahs
sahles eekschà. Ja daschi lohjekti taisahs zaur branti pa-
wiffam dschwibu saudeht, tad jadohd 1/2 kweniti sehwek-
flahbuna ar uhdeni, kà kà dschreens eeklahbens; tahs
flimmahs weetas wajaga ar apfliditu eitiki masgaht.
Eekschà edohtas wemjamahs sahles rahdija wiffur palih-
dsibu. Ja lohpi ar to fahf firgt, tad buhs arri weffela-
jeem ja grubb isfargah doht ildeenas drufku flahba peena
jeb negattawus ahbolus, bumbeerus, laistih ar aufstu
uhdeni un turrecht wehfa, flaidrà weetà. W.

Sallà meschà.

Kad meschà staiga rihta laikà,
Kur faulihst pirmo spohschum well,
Ko firds tad juht? Kahds preeks tad waigà?
Kas dwehfeli tew augfchup jett?

Zif ne-isteizam' jauka leeta
Luhgt Deemu dabbas basitzà!
Tur kattris kruminsch, katra weeta
Speesch dstitas dohmas firniinà.

Tew preekschà stahw, ne roklam darrihts,
Kohsch, smarschihgs, gresnohts Deewa namà,
Kur tuhktosch balsis meldinsch waddihts
Kà ehrg'ku tohnòs lihgodams.

No katra sarrina un lohka
Tew pretti fchukst, dseed, kohkle, swann;
Un katra wehniina tew' lohka
Ar firnigi us dseedafchan'.

Ka mirdsedamās ang'lu drehbēs
Tew behtstasch pretti uffmaida;
Un augšam plašča, šilla debbes
Tew' švehtidama noflatta.

No flawas dseesmahn kofku sarri
Ko leekahs juhtoh — paflannahs;
Un strautinšch burbuledamš arri
It preezihgš azzis šihkejahš.

Til weeniga eedohmashana,
Kas šakumš muhs faistija,
Zau paleel dahrga ilgoshana,
Ko behrnš wehl buhdamš šapnoja — —!

Kluff' aidarrasē tā dascha weeta,
Ko azzis nekad redseja;
Bes wahrdeem, juhmās, faldā preekš
Gars debbes laimi šlattija.

Un kad nu šakums reis noraisahs
Un waffars zekoshanu beidi —
Ko šheitan šapnojahn — attaijahs:
Tur augšam paradihse šweikš!

J. S. B.

Mihkla.

Ar m tas šlahpeš apremde,
Ar m tas šhdšihgš uppitei,
Ar b tas waišdšihgš buhwejoht,
Ar t tas palihgš štrahdajoht.

J. A.

Preefšch em. lutteru palihdšibas lahdes
wehl no 1871. g. man dahwanas preefšhtitas:

No Gramdas jeen. mahzitaja . . . 13 rubl. — kap.
" Rabbes dr. 7 " 5 "

R. Kienig.

no Ēepajas apriška komitejas puffed.

**Labbibas un pretišu tirgus Jelgawā, 12. Juni,
Rihgā, 27. Mai un Ēepajā, 12. Febr.
1872. gaddā.**

Rakstaja var:	Jelgawā.	Rihgā.	Ēepajā.
1/3 Œšketw. (1 pudru) rudšu	2 r. 25 f.	2 r. 45 f.	2 r. 30 f.
1/3 " (1 ") kweefšū	4 " 20 "	4 " — "	4 " 80 "
1/3 " (1 ") meefšū	2 " 15 "	2 " 30 "	2 " — "
1/3 " (1 ") aulu	1 " 30 "	1 " 60 "	1 " 15 "
1/3 " (1 ") širwu	2 " 25 "	3 " 25 "	3 " — "
1/3 " (1 ") rūnju rudšu miltu	2 " 10 "	2 " 35 "	2 " 25 "
1/3 " (1 ") bibdeletu	3 " — "	4 " — "	3 " 25 "
1/3 " (1 ") kweefšū miltu	4 " 90 "	5 " — "	5 " — "
1/3 " (1 ") meefšū putrainu	2 " 80 "	3 " 75 "	3 " 50 "
1/3 " (1 ") kariofekt	— " 60 "	1 " 50 "	1 " — "
10 pudu (1 birkawu) feena	3 r. — f.	4 r. 50 f.	4 r. — f.
1/2 " (20 mabz.) šweiša	4 " 20 "	5 " 25 "	5 " — "
1/2 " (20 ") dšefšs	1 " 10 "	1 " 15 "	— " 90 "
1/2 " (20 ") tabala	1 " 50 "	1 " 25 "	1 " 80 "
1/2 " (20 ") šķibtu apšau	5 " 50 "	— " — "	— " — "
1/2 " (20 ") krošna linnu	2 " 50 "	2 " 30 "	2 " — "
1/2 " (20 ") brakta	1 " 90 "	1 " 20 "	1 " 20 "
1 muzu linnu šķistu	11 " — "	9 " 50 "	8 " — "
1 " šķu	10 " 50 "	11 " 50 "	15 " — "
10 pudu šarkanas šabls	6 " 50 "	6 " 25 "	— " — "
10 " baltas rūjas šabls	6 " 40 "	6 " — "	6 " — "
10 " " šmalšas šabls	6 " 30 "	6 " — "	6 " — "

Latw. Arišču apgabdatajs: J. W. Safranowicz.

Sludinašchanaš.

No Baldones latw. draudšes šappa eemalkati
preefšch Zuhdu miššionēs 12 rubl. — f.
" pagānu " 12 " — "
Preefšch pagānu miššionēs no
Bez un Janu-Saules latw. dr. 18 " 10 "
no Šallgalles latw. draudšes 10 " — "

G. Ēešemann,
Jelgawāš wahžu mahzitajs.

No Kalnamuščas pagasta waldišchanaš teel šin-
namš darrihts, ša 15. Juni šch. g. pee Kalna-
muščas pagasta waldišchanaš 300 m. rudšu un
200 m. meefšū uš wairakšēlšchana, mašas par-
tišas, šaps wabrdehti. 1

Kalnamuščas teefasnamā, 29. Mai 1872.
(Nr. 119.) waž. wež. P. Dehle.
(S. W.) šķrihw. A. Bergmann.

Weeflihdīs

no Jelgawāš Dohbelēs wabrteem
balts rurnu šuns, brūnabhm pilt-
tehm, ar brūnū kreifo paktakšch
pleggi un brūnabhm galšs eefškel-
tahm aušhm. Šam šchis šuns weeder, teel uš-
aiznabhs, šķheiru nedeku laikā weeflihtēd krošna
Behršmuščas teefas namā. 3
Lat 3. Juni, 1872.

Jelgawa.

Preefšch weena šlimma kōpšcharas un preefšch
mahju darbu wadarrišchanaš tohp weens gob-
dihgš žilwekš mellehts. Klahatlas šinas Annas
eelā Nr. 9, 2 treppes uš augšch. 2

Jer atraišs šarw Bekkera krošnu un Jelgawu,
uš Dohbelēs teelželka, weens dentelbogens ar
nandu un dachadeem wehrwetaju reškinumcem
un blekšcem. Šchabs atraišas leetas warr pret
išfluddinašchanaš atšhdšchanaš pee Brambergu
pagasta wezzaka pretti nemt šas, kas šahš leetas
šaudejis. 2

Weens pawahrš ar labbahm teezibas šhmedm
tohp preefšch šemnehm mellehts. Klahatlas šin-
nas tai Zahnu laikā dabubnas Jelgawā, waf-
eelā Nr. 14, wretim arteekim, un weblahf
Zannvillē pee muščas waldišchanaš. 2

Barons A. v. d. Recke.

**Lohpu išrahdišchana
Dohbelē.**

Winaa tiks noturreta 17., 18. un 19. Juni
wezzahš pils mubru pagalašch, un proht:

17. Juni pulstien pužel 12. eefabumš; pul-
stien 3. wefumu wiltšchana uš Ņpēemuščas wai-
želka. Waktarā tiks tee širgi apšhmeti, kas gohda
malku pelnišchū. 1

19. Juni pulstien 3. tiks wisseem redsoht ša
gohda malka išdalita un tee širgi, kas gohda
malku pelnišchū, preefšchā weli. 1

Ēeefšchanaš malka lohpu išrahdišchanaš buhs:

17. Juni ša pirmā deenā 50 šap. šudr.

18. " " ohtroš " 10 " "

19. " " trešchā " 20 " "

Ēeefšchanaš bilketes preefšch wifšahm trim de-
nabm malka 75 šap. šudr. gabalā.
Ēeefšchanaš bilketes buhs dabubnomas pee lohpu
išrahdišchanaš weetas wabrteem pee kaffes. 2

Apriška teefnefšchā amatu war to 17., 18. un
19. Juni Dohbelē noturramu lohpu išrahdišchana
ir šabrabižji wāchmuššes šchē šungl:

Preefšch teelu lohpu nodakās:

Barons von der Aepu — Biltōs.

Štemmel — Šebbern.

Grānberg — Šhpele.

Gāhgenš — Nauditrē.

Ēering — Ņndayjōs.

Preefšch širgu nodakās:

Barons v. Drachensfeld — Arišchōs.

Dakters Šchall — Dohbelē.

Lohpu dakters Braag — Jelgawā.

Bernhard — Frideišalūntē.

Štraupmann — Welwēs.

Barons Alormann — Wirtā.

Preefšch aitu nodakās:

Barons von der Recke — Zannvillē.

Direktors Šintenis — Bez-Šahšōs.

v. Loewenthal — Ņurumušchā.

Preefšch žuhku nodakās:

v. Bötticher — Wihdenē.

Kupffer — Penkūfē.

Peters — Peenawā.

Komiteja.

Pee J. W. Steffenhagen un dehla
Jelgawā ir dabujama šchi grahmata:

Abhotu-dahršneekš, ieb pilniga
wamahzišchana wiffadus augliquis dahrša
kofkus andšnabt un kōhpt, šarakšhita
no Zahna Šhrmanna Žihgā. (Dhtra
drikkē.) Malka 40 šap.